

Ärende: VN/27386/2023-VNK-31

Utkast till statsrådets handlingsprogram för att bekämpa rasism och främja likabehandling

Preciserande frågor

Hurdant samarbete med intressegrupper borde man ha under verkställandet (samarbetsinstanser, samarbetsformer och fokus)?

I egenskap av representant för tredje sektorn så är det viktigt att intressegruppen - medborgarorganisationer - och dess arbete rörande motverkande av rasism och främjande av likabehandling är representerade bland myndigheter och kommuner, då program utarbetas, och att adekvat resursering möjliggörs för att kunna utföra arbetet. Ofta uppfattar vi i egenskap av svenskspråkig minoritet att vi inte har samma förutsättningar att bli hörda och att man ofta glömmer att det även finns en finlandssvensk kultur- och språkaspekt som berör beaktas i sammanhanget. Resurser i dessa spartider är nödvändigt annars lyckas inte arbetet, det då inte handlar om översättningstjänster från finska till svenska.

Vi vill framföra att ett brett fält omfattande representanter av olika genrer inom tredje sektorn finns representerade, gärna med målgruppen repr. Vi uppmanar till stöd för arbete med kluster och gemensamma plattformar för att underlätta arbetet, skapa synergier, stärka dialog och samarbete, och ha förutsättningar - också för mindre aktörer - att stödja upp varandra i arbetet; utformning av konkreta handlingsplaner och åtgärdsprogram, utsedda trakasseriombud gemensamt, synlighet genom gemensamma digitala tjänster för att motverka hatprat, navigering till stödtjänster för att spara på begränsade resurser och dra nytta av varandras kompetenser.

För att motverka rasism och främja likabehandling är en lyckad integration avgörande. För tillfället är stora strukturella förändringar aktuella när integrationslagen förnyas och sysselsättningstjänsterna överförs till kommunerna. Luckant anser att det inte får glömmas bort att tjänsterna för dem som integreras på svenska ska vara jämlika med dem som integreras på finska. Den svenska

integrationsstigen bör lyftas upp som likvärdig med den finska och i enlighet med integrationslagen bör den invandrade alltid informeras om rätten till val av integrationsspråk. I varje tvåspråkig kommun bör det finnas åtminstone en person som ansvarar för den svenska integrationsstigen och som kan ge korrekt information och hjälp åt den som önskar integreras på svenska.

För att motverka den strukturella rasismen inom arbetslivet är det viktigt att arbetstagare med annan kulturell bakgrund ges en reell möjlighet till att lära sig språket, finska eller svenska. Förslagsvis kunde språkinlärningen åtminstone delvis ske under arbetstid för att garantera arbetstagarens möjlighet till inläring.

Särskild vikt ska läggas vid barns, ungas och familjernas likabehandling och delaktighet. En avgörande fråga för familjens delaktighet är integrationsspråket. Om familjen så önskar är det viktigt att familjen ges en möjlighet till integration på ett gemensamt språk, finska eller svenska.

Hur och i fråga om vilka åtgärder borde multipel och intersektionell diskriminering beaktas särskilt?

-

Saknas det i handlingsprogrammet sådana åtgärder som ni tycker borde främjas inom ramen för statsrådets meddelande om likabehandling?

Finlandssvenskarna nämns inte alls

Handlingsprogram för tredje sektorn behöver ha tillgång till resurser för arbetet som beviljas via det offentliga, stat och kommun. Detta för att kunna verkställas seriöst och inte bara handlar om festtal (som oftast är så). Konsekvensbedömning behöver fastställas, när och hur, och på vilket medborgarorg. involveras och vilka förbättringsåtgärder läggs in och när.

Antalet invandrare som tillhör den andra och tredje generationen växer i Finland. För att garantera att framtida generationer ges en möjlighet till att bli inkluderade i det finländska samhället är det viktigt att kvinnan i familjen lär sig språket, finska eller svenska. Också i regeringsprogrammet lyfts frågan om kvinnans integration och språkinlärning upp som en avgörande fråga för framtiden.

Hur borde man följa upp hur målen för handlingsprogrammet uppfylls och hurdana effekter programmet har?

Finland har uppmanats att främja dialogen mellan myndigheterna och de etniska minoriteterna.

Föreningen Luckan ser det som viktigt dialogen också förs på svenska och att samarbetet mellan de finlandssvenska organisationerna och ETNO fortsättningsvis stärks.

För att kunna skapa hållbara lösningar som bidrar till en lyckad integration är det viktigt med relevant

forskning att basera arbetet på. För tillfället finns det väldigt litet statistik om de som integreras på svenska, vilket försvårar uppbyggnaden av den svenska integrationsstigen.

Övriga kommentarer

Nedskärningarna i statsbidragen till civilsamhället i kombination med en ständigt ökande administrativ börda är ett hot mot medborgarsamhället och demokratin. Resurser som satsas på tredje sektorns organisationer betalar sig tillbaka mångfaldigt i form av positiva effekter för samhället. Finlands civilsamhälle är en väsentlig förutsättning för att vår demokrati skall fungera och bidra välmående.

Eftersom de statliga bidragen minskar och detta tema betonas starkt inom bla olika EU program, och man inom statsmakten pekar på att EU bidragen behöver mer ersätta de statliga stöden, behöver det utvecklas stödplattformar för att underlätta att mindre tredje sektor aktörer har reella möjligheter att starta upp projekt och utv. konsortier för att kunna starta och administrera EU projekt, också inom det svenskspråkiga förenings- och organisationsfältet. Som åtgärd starta ett pilotprojekt för ändamålet i form av EU projektbyrå för tredje sektorn med svenskspråkig förtecken. Detta skulle främja likabehandling och jämställdhet också så att mindre aktörer har bättre, likvärdiga möjligheter att erhålla EU stöd, bla. för projekt för att motverka diskriminering och främja demokrati. Föreningen Luckan som arbetat mycket med diskrimineringsförebyggande arbete och jämställdhet samt har lång evidensbaserad erfarenhet av att administrera EU projekt och klustersamarbete kunde fungera som huvudman för ett sådant pilotprojekt

Enligt Diskrimineringsombudsmannens utredning om diskriminering av personer med afrikansk bakgrund fås de första erfarenheterna av rasism redan före skolåldern eller under de första åren i grundskolan. Det skulle vara viktigt att all personal inom småbarnspedagogiken, i skolan och bland utbildningsanordnarna utbildas inom antirasism, nu sker fortbildningen med projektfinansiering och ganska ad hoc, det är lite slumpmässigt vem som deltar i en sådan här fortbildning.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Hertzberg Veronica
Föreningen Luckan r.f. - Föreningen Luckan och Luckan integration